

Činoherní čtení

Ve Smečkách 26, Praha 1

květen 2013

Diana Šoltýsová

hraje v dramatu Gerharta Hauptmanna *Před západem slunce*
Pavlu Klotildu Clausenovou.

PREMIÉRA

Gerhart Hauptmann PŘED ZÁPADEM SLUNCE

(Vor Sonnenuntergang)

*Láska navazuje vztah k lidem. Nenávisť též.
Kdo hledá cestu k lidem, může si vybrat.*

Gerhart Hauptmann

Překlad: **Jitka Fučíková**

Úprava a režie: **Ladislav Smoček**

Dramaturgie: **Roman Císař a Vladimír Procházka**

Scéna: **Šimon Caban** / Kostýmy: **Simona Rybáková**

Hrají: **Petr Nárožný, Zuzana Stavná, Lenka Skopalová, Michal Pavlata, Pavel Kikinčuk, Ondřej Vetchý, Jaromír Dulava, Stanislav Zindulka, Dana Černá, Lada Jelínková, Otmar Brancuzský, Diana Šoltýsová, Václav Šanda, Petr Meissel, Jiří Štrébl, Zdeněk John, Petr Burian.** Ve filmu hraje: **Andrea Černá.**

„Jako by v Hauptmannovi zbylo kus německého metafyzika, který uniká ze skutečného světa do fikce. A tak stál na rozhraní dvou světů, cítil blížící se sociální bouře, ale zároveň tvořil díla pomáhající člověku uniknout z okovů reality do pohádky a snu. Tato lidská i bás-

nická dvojdmost, podložená bytostnými protiklady, jež Hauptmann cítil, ale neřešil, se odráží v celém jeho životě i díle. Jako by zde existoval filozofický rozpor mezi křesťanskou humanitou a touhou po pohanské síle. Mnohdy u něho vedle projevů spásitelské touhy a soucitu s bídou světa promlouvají i dionýsovští, nezkracení a nezkrutitelní démoni. Obě polohy jeho duše se však vzájemně prostupují a jedna nemůže být druhou trvale potlačena. Tato neustále přítomná antiteze určovala Hauptmannovu životní pouť a z ní musíme vyjít, chceme-li porozumět jeho pocitu nevyčerpatelného, bohatého a plného života, v němž byly síla a slabost, láska a nenávisť a víra a nihilismus vždy smírující a doplňovaly se.“

*Radovan Charvát
o Gerhartu Hauptmannovi
(úryvek z programu)*

Diana ŠOLTÝSOVÁ

Milá Diano, jak ses dostala k divadlu?

Začalo to tím, že jsem na základní škole – bylo mi asi třináct – napsala hru pro děti. Oslovila jsem pět kamarádek a jednoho kluka ze třídy a nazkoušeli jsme divadlo pro mateřské školy. Vtipné bylo, že jsem toho kluka, kterého jsem si tehdy vybrala, potkala po letech na přijímacích na DAMU: já jsem se hlásila na herectví a Martin Vokoun na režii. Od té doby jsme spolu udělali už osm inscenací.

Váš ročník na DAMU vedla Jaroslava Adamová. Jak na ni vzpomínáš?

Poslední dva roky na ni vzpomínám často. Už v prvním ročníku se mnou zkoušela *Médeu*, byla nekompromisní a přísná, drlovala mě na každé větě. Dávala důraz na slovo, jeho význam a zvuk. Bylo to těžké a ze začátku jsem nevěděla, jak na to jít, hodně jsem na zkouškách brečela, dokonce jsem měla chuť odejít ze školy, protože jsem měla pocit, že to nezvládnou. Říkala jsem si, že nic horšího snad už v divadle nezažiju, ale tak jsem taky poznala, že po téhle zkušenosti mě jen tak něco nerozhodí.

Setkala ses už s rolí, která ti byla tak blízká, že jsi v ní našla sebe samu?

To pro mě byla Dostojevského *Něžná* v divadle Rubín. S Ninou Diviškovou a Adrianem Jastrabanem, v dramizaci Matěje Samce a v režii Pavla Kheka. Tam jsem poprvé pracovala na roli sama, bez pedagogů, a našla jsem si v ní svobodu.

A jaká byla tvoje *Něžná*?

Právě že nebyla zas tak moc něžná. Ale takovou jsem ji chtěla: svéráznou holku s názorem, kterou až zastavárník postupně zlomí. Moc mi tenkrát pomohl kostým, který mi přinesla Agnieszka Pátá: dala mi lehkou světlou košilku a k ní těžké černé boty, gladiátorky. „To bude mít *Něžná* takový punkerský boty?“ divila jsem se. Ale bylo to ono: *Něžná* vzhlížela k nebi a ty těžké boty ji táhly k zemi...

Od ukončení studií na DAMU jsi bez stálého angažmá. Co to pro tebe znamená?

Jaroslava Adamová mi ve škole říkala, že se nemusím bát, že angažmá určitě dostanu, a když se tak nestalo, uklidňovala mě větou, že sice půjdu trnitější cestou, ale aspoň se přesvědčím, jestli to opravdu chci dělat. A měla pravdu, protože být na volné noze hned po škole, není lehké. Kolikrát jsem si řekla, že musím odejít... Ale nikdy jsem to nedotáhla a ani nedotáhnu, to vím už teď! Je to pro mě výzva a mě výzvy baví. Taky už nejsem ta roztřesená holka z Lokte, která se při každém zvýšení hlasu rozbrečí. Dneska jdu do zkoušení naplno, raději přestřelím a přidám, než bych nedávala nic nebo málo.

Do Činoherního klubu jsi vstoupila ve dvou záskocích: jako Emílie v *Nebezpečných vztazích* a Pomponnette v *Dámském krejčí*. Chodila jsi k nám předtím jako divačka?

Pro náš ročník byl Činoherní klub TOP divadlo. Nikdy se mi nestalo, že bych odtud odcházela bez zážitku. Já ráda chodím na přímé přenosy divadelních představení z Londýna, to je pro mě vždycky obrovský zážitek, tak velkolepé divadlo v Praze neznám. A když jsem přemýšlela, jaké představení bychom mohli poslat do světa jako přímý přenos, napadl mě právě *Osiřelý západ* a *Pan Polštář*.

Jak jsi přijala nabídku zkusit v režii Ladislava Smočka Hauptmannovo drama *Před západem slunce*?

To se mi splnil sen. Poprvé jsem zažila tak dlouhou práci na čtených zkouškách u stolu a trpělivé čekání na to, až si herci svou postavu v sobě ponosou. Když při tom člověk zavřel oči, měl pocit, že si už dokáže představit, jak by to na jevišti mohlo vypadat.

A téma té hry – obraz německé společnosti pár měsíců před koncem Výmarské republiky a nástupem nacionálního socialismu k moci – jak ho vnímáš?

Skrze pana režiséra Smočka. Vlastně je to o něm a jeho zkušenosti. Líbí se mi, že si vybral hru, kterou chce něco říct, má na ni čas a neuvěřitelnou přípravu. Je to úžasné, jak to dokáže na všechny přenést a vtáhnout nás do té skutečnosti.

Tvoji postavu „vysochal“ už do textu Gerhart Hauptmann velmi zostra. Připomíná ti někoho, s kým ses v životě setkala?

Je to zvláštní, ale jedním rysem mi připomněla moji babičku. Babička byla Němka a trochu se povyšovala nad ostatní. Asi to bylo tím,

že nejdřív žila v Lipsku, kde chodila do divadla, do opery a velké společnosti, ale pak se dostala do Lokte, do malého města, kde pro ni všichni byli trochu míň než ona. Já jsem to na ní nikdy neměla ráda, i když jsem ji milovala, protože jinak byla úžasná. Ale tu zvláštní chladnost v sobě měla.

Vyprávěla jsi někomu příběh té hry?

To málokdy dělám, spíš říkám: „Přijďte se podívat!“ Jen si dělám srandu, že tady hraju ‘Hitlera v sukních’.

Děkujeme za rozhovor (peh)

PŘIPRAVUJEME

Joe Orton

KLÍČOVOU DÍRKOU

(What the Butler Saw)

Normální lidé připadají šílencům podivínští. Stejně jako šílenci normálním lidem.

Překlad: **Michael Žantovský**

Režie: **Martin Čičvák**

Výprava: **Kamila Polívková**

Hrají: **Martin Finger, Veronika Žilková, Pavel Kikinčuk nebo Radek Holub, Petra Hřebíčková, Jan Hájek, Vladimír Kratina.**

„Přestože se o kritících mluví jako o nelidech, není tomu tak, lidské bytosti dělají ukvapené závěry. Snaží se vás pořád zaškatulkovat do nějakých příhrádek, a mně se tohle nikdy nelíbilo. Myslím si, že příhrádky jakéhokoliv druhu jsou špatné. Zařadí si vás i v sexu – ‘ten je fetišista na kůži’ a ‘tenhle má zas rád holčičky v růžových kalhotkách’. Víte, člověk by měl mít rád všechno, nebo si všechno v různých oblastech života vyzkoušet. Myslím, že by se neměl vyhýbat čemukoli – i když bych zrovna nechtěl dostat nakládačku nebo něco takového.“

Joe Orton (z rozhovoru s Barry Hansonem, 1967)

Protivné zaškatulkování do příhrádek provokovalo Joea Ortona k napsání několika her, které se osobitým stylem vysmívaly konvencím a pokrytectví a měly oporu ve svobodomyšlné atmosféře šedesátých let. *Klíčovou dírkou* patří k nejhranějším z nich, doma i ve světě. Docela všední situace (lékař na psychiatrické klinice se pokusí o manželskou nevěru s adeptkou na místo sekretářky) využít v sérii neuvěřitelných nedorozumění. Když už se zdá, že všichni definitivně zešléli, přichází vysvětlení, které je ještě absurdnější než to, co se dosud dělo a co si divák ještě dokáže představit. Orton si ovšem s dědictvím konverzační a situační komedie nepohrával jen tak pro nic za nic: s chutí toho, jenž se nevyhýbá čemukoli, použil tradiční žánry k tomu, aby je ozvláštnil tématy prolamujícími společenská tabu, jež se sympatiemi jedněch a antipatiemi druhých prolamujeme dodnes. (rc)

Doušky

Dovolte, abychom Vás pozvali 27. dubna na **100. představení** hry Milana Kundery **Ptákovina**. Premiéra inscenace v režii **Ladislava Smočka** se uskutečnila v roce 2008.

7. března oslavil hudební skladatel **PETR SKOUMAL** 75. narozeniny. Gratulujeme.

„(...) Skoumal často zhudebňuje Vodňanského texty, jako by s nimi polemizoval, parodoval je, či jako by v nich chtěl objevit rozměr, o němž samy nemají potuchy. Z poněkud frivolní říkanky (*Pojďte dále, Svátý otče, / provedeme rozbor moče*) vystaví 'oratorium', lehounkou slovní hříčku (*Dejte hysterce Aztéka, / dejte hysterce Inka, / s Aztékem ať se vyvzteká, / s Inken ať spinká*) prohloubí v imaginativní obraz, jednoduchý dobový vtíp (*Tak jako ve staré Anglii / whisky si do sklenky nalijí... / ...a půjdu jednotit řepu / vestoje, vkleče, v dřepu*) promění v instruktáž o písňové formě a účincích šokující pointy. Skoumal dovede – jako málokdo jiný – ušít textu 'přiléhavou' melodii (*Na předměstí*), rozpoznat formu či žánr, v nichž teprve se text náležitě rozezní (*Kosmická spolužačka, Vědecký kongres*). Umí dát svůj postřeh najevo přesně zvoleným hudebním citátem (*Na opeře v La Scala*), nebo jemněji – použitím 'stylových' náležitostí (*Miguel*). Nejoriginálnější však je tam, kde se nespojí s pouhým porozuměním, kde se textu vzepře a pojme písničku jako silové pole, v němž hudba mate přímočarost textu odkrývající jeho 'dvojitě dno', 'netušené možnosti'. (...)“

Přemysl Rut : Zpěvohra Činoherního klubu (Činoherní klub 1965-2005)

Jan Vodňanský – Petr Skoumal: S úsměvem idiota atd. (ČK 1999)

Ondřej Vetchý získal **Českého Iva** za vedlejší roli ve filmu *Okresní přebor – Poslední zápas Pepika Hnátky*.

Braňo Holíček se stal nositelem **Ceny Alfréda Radoka – Talent roku 2012**.

Marika Šoposká hraje ve filmu Matěje Chlupáčka *Bez doteku*.

14. dubna oslaví 75. narozeniny **PETR NÁROŽNÝ**. Blahopřejeme.

C. Zuckmayer: Hejtman z Kopniku (režie L. Smoček, 1980)

Ö. von Horváth: Povídky z Vídeňského lesa (režie L. Smoček, 1981)

G. Hauptmann: Před západem slunce (režie L. Smoček, 2013)

Zemřel **Vladimír Čech** (1951-2013).

V Činoherním klubu hrál Saula Kimmera v inscenaci Jana Nebeského *Pravý západ*.

Sam Shepard: Pravý západ (1990 / s D. Prachařem a P. Čepkem)

Cinoherní klub uvádí:

Přehlídka amatérských divadelních souborů v roce 2013 se uskutečňuje za finanční podpory Ministerstva kultury ČR.

Neděle 19. května

Divadelní soubor při MKZ Horšovský Týn

ŠANGHAJ

le petit hommage – Jiří Wolker

Bez konců širé moře je, / jde vlna za vlnou, / hrob jedné vlny druhé je / zelenou kolébku.

Jiří Wolker: Balada o námořníkovi

Scénář a režie: **Vladimír Zajíc** / Asistent režie: **Hana Žáková** / Hudbu k písním zkomponovala **Barbora Lengálová** / Výprava: **Marcela Jeřábková, Petr Žák, Petr Lang** / Kostýmy: **ansámbl divadla** / Světla: **Petr Žák** / Hrají: **Miluška Baxová, Vlasta Langová, Hana Žáková, Blanka Petlánová, Marcela Jeřábková, Kristýna Mothejzíková, Šárka Novotná, Jan Lengál, Stanislav Brůžička, Jan Večeřa, Jan Novák, Filip Vrba, Vojta Müller.**

ka Petlánová, Marcela Jeřábková, Kristýna Mothejzíková, Šárka Novotná, Jan Lengál, Stanislav Brůžička, Jan Večeřa, Jan Novák, Filip Vrba, Vojta Müller.

Neděle 26. května

Divadelní společnost Jablonský / Jindřichův Hradec

Jaroslav Žák

ŠKOLA ZÁKLAD ŽIVOTA

Škola hrou aneb Škola základ života.

Divadelní dramaturgie: **Hana Burešová** / Dramaturgie a režie: **Sabina a Jiří Langerovi** / Choreografie: **Jana Hanušová** / Scénografie a výroba: **Tomáš Kadlec, Karel Oupor** / Úprava písní: **Libor Soukup** / Kostýmy: **Jiřina Hovorková, Hana Proxová** / Filmové dotáčky: **Vojtěch Šrámek** / Hrají: **Vlastimil Hanuš, Ladislava Ratajová, Josef Smrčka, Pavel Köner, Petr Kopecký, Pavel Prudil, Martin Charvát, Bohumil Čížek nebo Karel Oupor, Adéla Ratajová, Jaroslava Vistořinová, Adéla Dalíková, Barbora Bláhová, Renata Adamcová, Michal Palaugari, Adam Jomek, Vít Zeman, Tomáš Kadlec, Vít Marušák, Patrik Šimr** / Kapela **Ulejvanka**: **Libor Soukup, Vladimír Bartoš, Bohumil Komínek, Roman Jack Urban, Oldřich Šetka, Martin Bureš, Zdeňka Škořepová, Radka Hurych Hájková.**

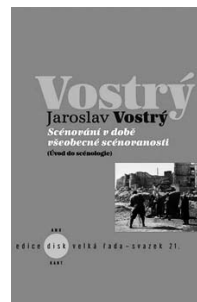
těch Šrámek / Hrají: **Vlastimil Hanuš, Ladislava Ratajová, Josef Smrčka, Pavel Köner, Petr Kopecký, Pavel Prudil, Martin Charvát, Bohumil Čížek nebo Karel Oupor, Adéla Ratajová, Jaroslava Vistořinová, Adéla Dalíková, Barbora Bláhová, Renata Adamcová, Michal Palaugari, Adam Jomek, Vít Zeman, Tomáš Kadlec, Vít Marušák, Patrik Šimr** / Kapela **Ulejvanka**: **Libor Soukup, Vladimír Bartoš, Bohumil Komínek, Roman Jack Urban, Oldřich Šetka, Martin Bureš, Zdeňka Škořepová, Radka Hurych Hájková.**

Douška o divadle

„V běžném (praktickém) životě je při našem styku s jinými lidmi i věcmi obtížné oddělit diváctví od účinkování: jsme obvykle najednou jak diváky, tak aktéry. Ve specifických a dnes obzvláště častých případech stáváme se ovšem diváky takřkajíc z principu a často přímo z vlastního rozhodnutí; byla už řeč o tom, že oblast těchto případů se zásadně rozšířila vzhledem ke stále důsažnějšímu působení tzv. nových či technických médií. Účinkující v těchto médiích se pohybují na scéně, my sedíme, stojíme a někdy i (například před televizorem nebo domáacím kinem) ležíme 'v hledišti'.

Zatímco v posledním případě (ležení před televizorem) jako by výraz hlediště fungoval pouze metaforicky, u divadla a jeho obdobe jde o zá- měrné rozdělení prostoru na hlediště a jeviště/dějiště. U ostatních prostorů, na kterých se dějí naše životy, o takové rozdělení nejde – ačkoli i na nich se nejednou stáváme diváky, ale také se nějakým způsobem scénujeme. Tak se scénou kdysi stal měšťanský salon coby místo setkání s pozvanými hosty; poznotek, že jako scéna funguje i současná městská ulice či náměstí, kde jsme střídavě i najednou účinkujícími i diváky, a to – jak víme z vlastní zkušenosti – nejednou metaforicky, není snad už třeba znovu rozvádět.“

Jaroslav Vostrý: Scénování v době všeobecné scénovanosti (Úvod do scénologie), Nakladatelství KANT – Karel Kerlický, 2012

Poskytovatel čtyřletého grantu na provoz: Hlavní město Praha

Na rok 2013 poskytuje Hlavní město Praha Činohernímu klubu grant ve výši 18.300.000 Kč

Partneři Činoherního klubu

PRAŽSKÁ PLYNÁRENSKÁ B.S.

CGSO

Kooperativa POJIŠTOVNA A.S.

K+K HOTELS

Tonera

SPIELBERG

VÝSTAVNÍ HALA DĚJÍŠTE

REVOLVER REVUE

kdykdy

www.radihortus.cz

scena.cz

1. KULTURNÍ PORTÁL

Facebook

Program

Činoherní čtení na květen vyšlo k předprodeji 2. dubna 2013. Redakce Činoherního čtení: Roman Cisař, Petra Honsová, Radvan Pácl. Foto: Pavel Nesvadba, Pavel Kolský, Miroslav Pokorný, Yvona Odrazilová, archiv České televize, archiv DS Horšovský Týn a DS Jablonský. Jazyková korektura: Andrea Fiřtková. Grafická úprava: Kateřina Skalníková.

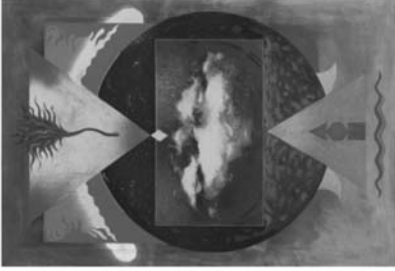
www.cinoherniklub.cz

Galerie Smečky Vás zve na výstavu

Joska Skalník - sny/situace/hry

Kurátor: RNDr. Václav Cílek, CSc.

od 6. 3. 2013 do 13. 4. 2013 / Úterý – sobota, 11.00 – 18.30 hodin

Vstup zdarma pro držitele ZTP, ZTP/P, důchodce, děti, studenty SŠ, VŠ a pro všechny držitele Zákaznické karty Pražské plynárenské, a. s.

**Ve Smečkách 24, 110 00 Praha 1
(vedle Činoherního klubu)**

tel.: +420 222 210 268

tel./fax: +420 222 210 272

e-mail: galerie.smecky@ppas.cz

